

Bridgespelerskorna

Alberto Herskovits och Bengt Bok står tillsammans bakom dokumentären Bridgespelerskorna (2025) som handlar om vännerna Eva Byk, Elisabeth Masur, Mimmi Levy och Livia Fränkel. De är alla Förintelseöverlevare som kom till Sverige strax efter andra världskrigets slut. Sedan dess har de hållit ihop och är nu bland de sista i världen som kan vittna om vad som hände i Europa under 40-talet.

Jag ser filmen utifrån två perspektiv; dels som bridgespelare, dels som docent i filmvetenskap med inriktning mot dokumentärfilm och det kvinnliga perspektivet. Det är gripande att se dessa gamla damer samlas hos varandra för bridgespel varannan vecka, oavsett att vintern rasar utanför dörren under inspelningsperioden. De pratar både oberört och sömlöst med varandra om vardagsämnen utan att låta sig hämmas av den observerande kameran. Jag beklagar dock att filmarna inte ställer några frågor vilket innebär att min nyfikenhet kring var, hur och i vilket sammanhang de en gång lärde sig att spela bridge, aldrig dryftas. Inte heller vilket system de spelar med varandra med tanke på att det inte nödvändigtvis måste vara nordisk standard. Deras egen bridgehistoria går man således förbi, trots att huvuddelen av det filmade materialet fokuserar på damernas spelandet både i hemmiljö och på Sankt Erik i Stockholm.

Dessa passager avbryts av kvinnornas personliga berättelser om sina egna liv, både före och efter andra världskriget. Ingen av dem är speciellt mångordig kring det, kanske därför att regissörernas frågor återigen uteblir, men kameran fångar skickligt upp den bildvärld av det förgångna som träder fram ur framför allt fotoalbum.

Till den stora behållningen hör också upplevelsen av den genuina samhörighet och solidaritet som kvinnorna utstrålar. Deras självklara omsorg om varandra, deras djupa vänskap, är utmärkande för en grupp människor med starka gemensamma upplevelser bakom sig. Trots frånvaron av så många viktiga frågor, är filmen väl värd att se. Missa den inte när den visas på SVT den 9 december!

Boel Ulfsdotter